

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SHKURENKO Oleksii Mykolaiovych – a research associate in the research department for the development of electronic learning tools at the Scientific Center for Distance Learning of the National Defense University of Ukraine.

Scientific interests: culture; professional culture of an officer; digital culture; digital technologies; critical thinking.

KRYKUN Viktoriia Dmytrivna – PhD (Education), Senior Researcher, Chief of the Language Testing Research

Section of the Language Testing Research Centre of the Foreign Languages Education and Research Centre at the National Defence University of Ukraine

Scientific interests: language testing in accordance with the NATO STANAG 6001 requirements, development of the foreign language professional competence of the Ukrainian Armed Forces officers, postgraduate education.

Стаття надійшла до редакції 08.08.2024 р.

УДК 378.22 (410)

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-309-313

ШУНКОВ Василь Сергійович –

кандидат хімічних наук, доцент,

доцент кафедри біологічної та загальної хімії Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3130-2250>

e-mail: svshunkov@gmail.com

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

У статті розглядаються проблеми стандартизації фармацевтичної освіти в університетах Великої Британії, де професія є регульованою. Констатовано, що до 2010 року Королівське фармацевтичне товариство Великої Британії виконувало роль регулятора, але згодом його замінила Генеральна фармацевтична рада. Ця організація наразі контролює реєстрацію фармацевтів і забезпечує дотримання стандартів професії.

Встановлено, що фармацевтична освіта у Великій Британії зазнала суттєвих змін із впровадженням «інтегрованих» освітніх програм підготовки фармацевтів MPharm. Констатовано, що стандартизація підготовки фармацевтів у Великій Британії є складним і багаторівневим процесом, який включає академічну підготовку, практичний досвід та постійний професійний розвиток. Для отримання статусу зареєстрованого фармацевта у Великій Британії потрібно виконання таких вимог: здобуття диплома з фармації, проходження передреєстраційної програми та складання регуляційного іспиту.

Особливу увагу приділено вимогам до початкової підготовки фармацевтів, які регулюються чіткими стандартами. Констатовано, що цей стандарт встановлює чіткі вимоги до фармацевтів у Великій Британії, спрямовані на забезпечення високого рівня професійної підготовки та гарантування компетентності майбутніх фармацевтів. Встановлено, що цим стандартом визначаються вимоги до змісту освітніх програм MPharm які повинні охоплювати фундаментальні наукові дисципліни, клінічну практику та управлінські навички, забезпечувати навчання у реальних умовах, включаючи роботу в аптеках, лікарнях та фармацевтичних компаніях з комплексним оцінюванням студентів через різні методи, такі як практичні завдання, тести, симуляції тощо.

Досліджено вимоги до акредитації програм MPharm у Великій Британії. Встановлено, що програма MPharm повинна тривати не менше чотирьох років навчання і включати як теоретичну, так і практичну підготовку. Важливими компонентами структури програми є практичне навчання у клінічних умовах, зокрема у громадських та лікарняних аптеках, та взаємодія з іншими медичними професіями, що важливо для забезпечення комплексної допомоги пацієнтам

Ключові слова: фармацевтика, фармацевтична освіта, Велика Британія, стандартизація, акредитація.

SHUNKOV Vasyl Sergiyovych –

Candidate of Chemical Science,

Associate Professor of the Department

of Biological and General Chemistry

Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3130-2250>

e-mail: svshunkov@gmail.com

STANDARDIZATION OF PHARMACEUTICAL EDUCATION IN THE UNITED KINGDOM

The article examines the issues of standardizing pharmaceutical education in universities in the United Kingdom, where the profession is regulated. It is noted that until 2010, the Royal Pharmaceutical Society of Great Britain served as the regulator, but it was later replaced by the General Pharmaceutical Council. This organization currently oversees the registration of pharmacists and ensures compliance with professional standards.

It has been established that pharmaceutical education in the United Kingdom has undergone significant changes with the introduction of "integrated" educational programs for training pharmacists through the MPharm degree. It is noted that the standardization of pharmacist training in the UK is a complex, multi-level process that includes academic education, practical experience, and continuous professional development. To obtain the status of a registered pharmacist in the UK, the following requirements must be met: earning a pharmacy degree, completing a pre-registration program, and passing a regulatory exam.

Particular attention is given to the standards for the initial training of pharmacists, which are governed by clear regulations. It is stated that this standard sets specific requirements for pharmacists in the UK, aimed at ensuring a high level of professional training and guaranteeing the competence of future pharmacists. It is established that these standards define the requirements for the content of MPharm programs, which must cover fundamental scientific disciplines, clinical practice, and management skills, and ensure learning in real-world settings, including work in pharmacies, hospitals, and pharmaceutical companies, with comprehensive student assessment through various methods, such as practical tasks, tests, simulations, and more.

The accreditation requirements for MPharm programs in the UK have been explored. It is established that the MPharm program must last at least four years and include both theoretical and practical training. Key components of the program structure are practical training in

clinical settings, particularly in community and hospital pharmacies, and interaction with other medical professions, which is crucial for providing comprehensive patient care.

Key words: *pharmaceuticals, pharmaceutical education, United Kingdom, standardization, accreditation.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Велика Британія є країною, де дивно поєднуються суворі консервативні погляди і класична система освіти. Фундаментальна система навчання Великої Британії дає можливість одержати якісну освіту і професійну підготовку будь-якого рівня.

Сучасна система фармацевтичної освіти Великої Британії відповідає вимогам практичної сфери охорони здоров'я, забезпечення якості підготовки майбутніх фармацевтів здійснюється шляхом ефективних процесів стандартизації та акредитації.

Фармацевтична освіта є однією з найбільш регульованих і відповідальних у світі, оскільки фармацевти відіграють ключову роль у забезпеченні безпечного та ефективного використання лікарських засобів. У Великій Британії стандартизація фармацевтичної освіти має велике значення для забезпечення високої якості обслуговування пацієнтів. Це досягається через систему жорсткого контролю та акредитації навчальних закладів, регуляцію професійної підготовки та підтримку постійного професійного розвитку.

Важливого значення набуває питання використання досвіду Великої Британії, яка значно раніше запровадила нові підходи до забезпечення якості фармацевтичної освіти, де підготовка майбутніх фармацевтів здійснюється відповідно до світових стандартів

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових, аналітично-інформаційних джерел, педагогічного досвіду показав, що наукові аспекти проблем професійної підготовки фармацевтів, дослідницько-орієнтованого навчання і викладання в університетах Великої Британії досліджувалися вітчизняними та зарубіжними науковцями. Британську освіту досліджували українські науковці Н. Авшенюк, Н. Бідюк, Н. Муқан, О. Нагорна, О. Огієнко, А. Сбруєва, В. Третько та ін. Науковий і практичний інтерес становлять праці зарубіжних дослідників фармацевтичної освіти, а саме: С. Андерсон (S. Anderson), Д. Аронсон (J. Aronson), Л. Кларк (L. Clarke), Н. Кокс (N. Cox), Б. Хадсон (B. Hudson), Р. Фернер (R. Ferner), К. Джессон (K. Jesson), Г. Локвууд (G. Lockwood), М. Сосабовські (M. Sosabowski), К. Вілсон (K. Wilson) та ін.

Мета статі. Аналіз теоретичних джерел дає підстави стверджувати, що в науковій літературі нині бракує комплексного ґрунтового дослідження, яке б висвітлювало проблеми стандартизації фармацевтичної освіти у Великій Британії, що й визначило *мету статті*.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фармація є регульованою професією у Великій Британії, де Королівське фармацевтичне товариство Великої Британії (Royal Pharmaceutical Society of Great Britain, RPSGB) виконувало роль професійної організації та регулятора для фармацевтів і фармацевтичних техніків в Англії, Шотландії та Уельсі. До 1997 року RPSGB встановлювало

стандарты для бакалаврських фармацевтичних програм, заснованих на моделі «3+1». Ця модель передбачала трирічний академічний курс і окремих річний період передреєстраційної підготовки [4].

Типова навчальна програма бакалаврату в університетах Великої Британії на той час включала три роки вивчення наукових дисциплін, таких як фармацевтична хімія, фармацевтика, фармакогнозія, фармакологія та практика відпуску ліків. Після завершення академічної частини слідував один рік передреєстраційної підготовки, що включала практичний досвід роботи на місцях, необхідний для подальшої реєстрації та практики в якості фармацевта.

У 2010 році Генеральна фармацевтична рада (The General Pharmaceutical Council, GPhC) замінила Королівське фармацевтичне товариство Великої Британії (RPSGB) як головний регулятор у сфері фармації. GPhC отримала повноваження реєструвати та контролювати діяльність фармацевтів, аптечних техніків, а також регулювати умови в аптечних приміщеннях по всій Великій Британії [9].

Основна функція GPhC полягає в тому, щоб встановлювати стандарти для фармацевтичної освіти та навчання, забезпечуючи належний рівень якості програм, які ведуть до отримання фармацевтичного ступеня. Окрім того, GPhC регулює дореєстраційну підготовку, що включає річну інтернатуру. Метою цих регуляцій є гарантія того, що новозареєстровані фармацевти володіють необхідними знаннями та навичками для компетентної та безпечної професійної діяльності в фармацевтичній сфері [7].

З 2012 року фармацевтична освіта у Великій Британії зазнала суттєвих змін із впровадженням «інтегрованих» освітніх програм підготовки фармацевтів. Нова система була спрямована на покращення якості освіти та підготовки майбутніх спеціалістів. Основною кваліфікацією, яка дає право на реєстрацію в Королівському фармацевтичному товаристві Великої Британії (RPSGB), стала чотирирічна програма MPharm [2; 5].

Після завершення програми MPharm, випускники зобов'язані пройти обов'язкову річну програму стажування або інтернатуру, яка забезпечує необхідну практичну підготовку на робочому місці перед остаточною реєстрацією як фармацевта. Ця інтегрована модель поєднує теоретичні знання та практичні навички, що підвищує готовність випускників до професійної діяльності.

Відповідно до Болонської угоди про освітню еквівалентність у Європі, програма MPharm у Великій Британії класифікується як «магістерська програма бакалавра». Це означає, що вона нижча за традиційний магістерський ступінь, оскільки для вступу на MPharm не потрібно мати попередній ступінь бакалавра.

На відміну від Великої Британії, у більшості європейських країн фармацевтичні освітні програми тривають від 5 до 6 років і зазвичай включають більш тривалий період академічної та

практичної підготовки. У порівнянні з цими програмами, британська 4-річна програма MPharm є найкоротшою серед європейських освітніх курсів для отримання диплома фармацевта. Це дає можливість швидшого входження в професію, але також вимагає високої інтенсивності навчання та ефективного поєднання теорії та практики [1, 10].

Стандартизація підготовки фармацевтів у Великій Британії є складним і багаторівневим процесом, який включає академічну підготовку, практичний досвід та постійний професійний розвиток. Завдяки регуляції GPhC та системі акредитації, фармацевти у Великій Британії забезпечують високий рівень професіоналізму та якості обслуговування пацієнтів, що робить їх ключовими фахівцями у системі охорони здоров'я.

Для отримання статусу зареєстрованого фармацевта у Великій Британії потрібно щонайменше п'ять років, а також виконання таких вимог.

Необхідно здобути диплом з фармації (Master of Pharmacy, MPharm). Цей чотирирічний курс доступний в акредитованих університетах. Програма MPharm охоплює теоретичні та практичні аспекти фармацевтичної науки, включаючи фармакологію, хімію лікарських засобів, клінічну фармацію та фармакотерапію.

Після отримання диплома MPharm, випускники повинні пройти річну Pre-registration програму. Це практичний досвід роботи під наглядом кваліфікованих фармацевтів, де майбутні спеціалісти здобувають клінічні та управлінські навички [3].

Pre-registration (Pre-reg) програма є обов'язковим етапом у процесі підготовки фармацевтів у Великій Британії після отримання диплому MPharm. Це практичний рік підготовки, під час якого майбутні фармацевти працюють у реальних умовах під наглядом кваліфікованих спеціалістів. Основною метою програми є підготовка нових фармацевтів до самостійної професійної діяльності та забезпечення необхідних клінічних і управлінських навичок.

Pre-registration програма включає кілька ключових компонентів, а саме:

– *Практична робота в аптеці*: Випускники MPharm працюють у громадських або лікарняних аптеках, фармацевтичних організаціях або дослідницьких установах. Їх діяльність контролюється кваліфікованим наставником – зареєстрованим фармацевтом з відповідним досвідом. Протягом року учасники програми виконують різні фармацевтичні функції: від забезпечення відпуску ліків до консультування пацієнтів та участі у клінічних дослідженнях.

– *Навчання на робочому місці*: Програма включає регулярні оцінки на базі роботи, які проводять наставники. Учасники мають виконати серію завдань, що охоплюють клінічні випадки, фармакотерапію, управління аптеками та правові аспекти. Великий акцент ставиться на розвиток комунікаційних навичок, роботи в команді та взаємодії з іншими медичними фахівцями.

– *Заповнення портфоліо*: Учасники ведуть персональне портфоліо, де фіксуються їхні успіхи, виконані завдання та професійний розвиток.

Портфоліо має бути завершено до кінця року та є частиною фінальної оцінки.

– *Оцінювання знань*: Під час програми проводяться періодичні тести, оцінка практичних навичок, а також оцінка поведінкових компетентностей. Ментори надають регулярні відгуки та оцінки прогресу.

Pre-registration програма триває 52 тижні, що відповідає одному повному року. Протягом цього часу учасники зобов'язані працювати на повну ставку (приблизно 35-40 годин на тиждень) під наглядом зареєстрованого фармацевта.

Окрім практичної роботи, програма також включає час на самостійне навчання, підготовку до регуляційного іспиту та роботу з портфоліо. Після завершення програми кандидати складають регуляційний іспит GPhC, який оцінює їх знання та здатність працювати у фармацевтичній практиці. Іспит включає питання з фармакології, клінічної фармації, фармацевтичної етики та законодавства. Успішне складання цього іспиту є останнім етапом на шляху до отримання ліцензії на практику фармацевта у Великій Британії. Тільки після успішної здачі цього іспиту випускники отримують ліцензію на роботу фармацевтом [9].

Генеральна фармацевтична рада (GPhC) є статутним регулятором для фармацевтів і фармацевтичних техніків і є органом акредитації для фармацевтичної освіти у Великій Британії. GPhC відповідає за встановлення стандартів і затвердження навчальних і навчальних курсів, які є частиною шляху до реєстрації для фармацевтів.

GPhC регулярно переглядає та оновлює стандарти, враховуючи нові наукові досягнення, зміни в медичній практиці та потреби громадськості. Останні зміни включають акцент на більш широку клінічну підготовку та розвиток цифрових технологій у фармації.

У 2021 році Генеральна фармацевтична рада (GPhC) опублікувала оновлений *Стандарт початкової освіти та підготовки фармацевтів* (Standards for the Initial Education and Training of Pharmacists). Цей стандарт встановлює чіткі вимоги до початкової освіти та підготовки фармацевтів у Великій Британії, спрямовані на забезпечення високого рівня професійної підготовки та гарантування компетентності майбутніх фармацевтів [6].

Основна мета стандарту – захист інтересів пацієнтів і громадськості, гарантуючи, що фармацевти не лише володіють необхідними знаннями, але й мають відповідні навички та етичні якості для безпечної та ефективної професійної практики. Документ охоплює всі етапи підготовки фармацевтів, починаючи від здобуття диплома MPharm до завершення передреєстраційної підготовки та подальшої реєстрації як повноправного фармацевта.

Новий стандарт акцентує увагу на розвитку компетентностей у кількох ключових сферах:

• *Клінічна практика*: вміння застосовувати фармацевтичні знання в реальних медичних ситуаціях.

• *Фармацевтичні знання*: поглиблене розуміння фармакології, хімії ліків, а також законодавчих та етичних аспектів.

- *Комунікативні навички*: ефективна взаємодія з пацієнтами, медичними працівниками та суспільством.

- *Професійна етика*: дотримання етичних норм і стандартів поведінки в професійній діяльності.

Таким чином, цей стандарт сприяє підготовці фармацевтів, здатних працювати у складних клінічних умовах та забезпечувати високий рівень обслуговування пацієнтів.

На основі ключових положень стандарту встановлюються вимоги до змісту освітніх програм MPharm, які повинні охоплювати фундаментальні наукові дисципліни (фармакологія, хімія лікарських засобів, патофізіологія тощо), клінічну практику та управлінські навички, забезпечувати навчання у реальних умовах, включаючи роботу в аптеках, лікарнях та фармацевтичних компаніях з комплексним оцінюванням студентів через різні методи, такі як практичні завдання, тести, симуляції тощо.

Освітні програми MPharm повинні бути акредитовані GPhC, а університети повинні регулярно підтверджувати відповідність своїх програм цим стандартам. Встановлюються вимоги до кадрового складу навчальних закладів, зокрема до кваліфікації викладачів та наукових працівників.

Стандарти передбачають, що після здобуття початкової кваліфікації фармацевти мають продовжувати свій професійний розвиток протягом кар'єри. Цей процес повинен включати участь у програмах неперервної професійної освіти (CPD).

Вимоги до акредитації програм MPharm у Великій Британії забезпечують високий рівень якості підготовки майбутніх фармацевтів. Вони гарантують, що студенти здобувають необхідні знання, клінічні навички та етичну підготовку для забезпечення безпечної та ефективної фармацевтичної допомоги [8]. Акредитація від GPhC є важливим маркером якості освіти та підготовки, а регулярні перевірки допомагають підтримувати високі стандарти в фармацевтичній галузі.

Програма MPharm є ключовим етапом підготовки фармацевтів у Великій Британії. Для того, щоб програма була визнана Генеральною фармацевтичною радою (General Pharmaceutical Council, GPhC), вона повинна відповідати суворим стандартам акредитації. Ці стандарти спрямовані на забезпечення якості навчання, компетентності випускників і готовності до професійної діяльності в галузі фармації.

Програми MPharm повинні забезпечувати навчання на рівні, який відповідає стандартам GPhC, тривати не менше чотирьох років повного навчання і включати як теоретичну, так і практичну підготовку. Навчальний процес має бути структурованим у такий спосіб, щоб забезпечити поступове збільшення рівня складності навчальних завдань.

Важливим компонентом структури програми є практичне навчання у клінічних умовах, зокрема у громадських та лікарняних аптеках, та взаємодія з іншими медичними професіями, що важливо для забезпечення комплексної допомоги пацієнтам.

Університети забезпечують студентам високоякісне освітнє середовище, яке сприяє розвитку знань та навичок. Це передбачає доступ до сучасних лабораторій, клінічних симуляцій та інших необхідних ресурсів, наявність кваліфікованих викладачів та наукових співробітників, які мають відповідний досвід та акредитацію, підтримку студентів на всіх етапах навчання, включаючи наставництво та консультації. Університети також сприяють кар'єрному розвитку студентів

GPhC проводить ретельну перевірку навчального закладу, включаючи інспекції, інтерв'ю з викладачами, студентами та керівниками програми. Оцінюються як зміст програми, так і її ефективність у підготовці фармацевтів. Програми MPharm повинні забезпечувати чіткі механізми прогресії студентів від одного року навчання до іншого, з можливістю виправлення результатів у разі невідповідності вимогам.

Після успішного завершення перевірок і внесення рекомендацій GPhC акредитує програму. Програми підлягають регулярним перевіркам для підтвердження відповідності вимогам.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Стандартизація підготовки фармацевтів у Великій Британії є складним і багаторівневим процесом, який включає академічну підготовку, практичний досвід та постійний професійний розвиток. Вивчення британського досвіду дозволяє зробити висновок, що завдяки регуляції GPhC та системі акредитації, фармацевти у Великій Британії забезпечують високий рівень професіоналізму та якості обслуговування пацієнтів, що робить їх ключовими фахівцями у системі охорони здоров'я. Подальшим напрямом дослідження визначено з'ясування особливостей клінічної підготовки фармацевтів в британському досвіді.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Chamberlain, J. *Reports: Bologna Agreement*. 2005.
2. Criteria for registration as a pharmacist in Great Britain GPhC, 2021. URL: https://assets.pharmacyregulation.org/files/document/criteria-for-registration-as-a-pharmacist-in-great-britain-jan-2021_0.pdf.
3. Foundation training manual 2024/25 GPhC, 2024. URL: <https://assets.pharmacyregulation.org/files/2024-06/GPhC-%20foundation-training-manual-2024-25.pdf>.
4. Royal Pharmaceutical Society of Great Britain (RPSGB). *Making pharmacy education fit for the future*. 2004. URL: <http://www.rpsgb.org/pdfs/>
5. Sosabowski, M., & Gard, P. Pharmacy education in the United Kingdom. *American Journal of Pharmacy Education*, 2008. 72(6), 130.
6. Standards for the initial education and training of pharmacists January 2021 final v1.4.pdf. URL: <https://assets.pharmacyregulation.org/files/2024-01/Standards%20for%20the%20initial%20education%20and%20training%20of%20pharmacists%20January%202021%20final%20v1.4.pdf>.
7. Standards_for_pharmacy_professionals_may_2017_0.pdf. URL: https://assets.pharmacyregulation.org/files/standards_for_pharmacy_professionals_may_2017_0.pdf?VersionId=C8dRrU1opDLdsuveSss5cKsPSwKObTi2
8. The accreditation of pharmacy courses leading to registration and annotation in Great Britain GPhC, 2013.

Retrieved from URL: https://assets.pharmacyregulation.org/files/document/accreditation_methodology_mpharm_degree_sept_2013.pdf.

9. The General Pharmaceutical Council (GPhC). 2022. Retrieved from URL: <https://www.pharmacyregulation.org/>

10. Willis, S., Shann, P., & Hassell, K. *Studying pharmacy: who, when, how, why? what next? A longitudinal cohort study of pharmacy careers*. University of Manchester: Center for Pharmacy Workforce Studies. 2006.

REFERENCE

1. Chamberlain, J. (2005). *Reports: Bologna Agreement*. [in English]

2. Criteria for registration as a pharmacist in Great Britain (GPhC, 2021). URL: https://assets.pharmacyregulation.org/files/document/criteria-for-registration-as-a-pharmacist-in-great-britain-jan-2021_0.pdf. [in English]

3. Foundation training manual 2024/25 (GPhC, 2024). URL: <https://assets.pharmacyregulation.org/files/2024-06/GPhC-%20foundation-training-manual-2024-25.pdf>. [in English]

4. Royal Pharmaceutical Society of Great Britain (RPSGB). (2004). Making pharmacy education fit for the future. URL: <http://www.rpsgb.org/pdfs/> [in English]

5. Sosabowski, M., & Gard, P. (2008). Pharmacy education in the United Kingdom. *American Journal of Pharmacy Education*, 72(6), 130. [in English]

6. Standards for the initial education and training of pharmacists January 2021 final v1.4.pdf. URL: <https://assets.pharmacyregulation.org/files/2024-01/Standards%20for%20the%20initial%20education%20and%20training%20of%20pharmacists%20January%202021%20final%20v1.4.pdf>. [in English]

7. Standards_for_pharmacy_professionals_may_2017_0.pdf. URL: <https://assets.pharmacyregulation.org/files/>

standards_for_pharmacy_professionals_may_2017_0.pdf?VersionId=C8dRrU1opDLdsuveSss5cKsPSwKObTi2 [in English]

8. The accreditation of pharmacy courses leading to registration and annotation in Great Britain (GPhC, 2013). URL: https://assets.pharmacyregulation.org/files/document/accreditation_methodology_mpharm_degree_sept_2013.pdf. [in English]

9. The General Pharmaceutical Council (GPhC). (2022). URL: <https://www.pharmacyregulation.org/> [in English]

10. Willis, S., Shann, P., & Hassell, K. (2006). Studying pharmacy: who, when, how, why? what next? A longitudinal cohort study of pharmacy careers. University of Manchester: Center for Pharmacy Workforce Studies. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ШУНКОВ Василь Сергійович – кандидат хімічних наук, доцент кафедри медичної та біологічної хімії Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова.

Наукові інтереси: теорія і практика вищої медичної освіти в Україні та у зарубіжних країнах, професійна підготовка майбутніх фармацевтів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SHUNKOV Vasyi Serhiyovych – Candidate of Chemical Science, Associate Professor of Medical and Biological Chemistry Department National Pirogov Memorial Medical University.

Scientific interests: theory and practice of higher medical education in Ukraine and in foreign countries, professional training of future pharmacists.

Стаття надійшла до редакції 18.08.2024 р.

УДК 37.091.33-027.22:796 (045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-313-318

ЯЗЛОВЕЦЬКА Оксана Валентинівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання і рекреаційно-оздоровчої роботи Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2653-1662>

e-mail: ksenija-77777@ukr.net

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У статті розглядається проблема формування мотивів і мотивації старшокласників до занять фізичною культурою, що є одним із шляхів удосконалення фізичного виховання у закладі загальної середньої освіти для вирішення нагальних проблем зі здоров'ям учнівської молоді України, підвищення їх рухової активності, фізичної підготовленості.

Акцентовано увагу на те, що процес формування мотивації до занять фізичними вправами передбачає створення умов появи пізнавального інтересу, формування позитивного ставлення до предмету та до діяльності, організацію діяльності, в умовах якої формується пізнавальний інтерес.

У статті схарактеризовано базові поняття дослідження – «потреба», «мотив», «мотивація», «мотивація до занять фізичною культурою»; визначено чинники, які впливають на формування мотивів, групи мотивів до занять фізичною культурою, представлено рекомендації щодо підвищення внутрішньої мотивації учнів.

Зазначено, що мотивація до занять фізичною культурою – це комплекс мотивів особистості, що орієнтовані на набуття і збереження оптимального рівня фізичної підготовленості та працездатності особи.

Наголошено, що активний інтерес до занять фізичними вправами виникає в результаті внутрішньої мотивації, яка проявляється тоді, коли зовнішні цілі та мотиви відповідають рівню підготовленості (можливостям) учня, коли він розуміє суб'єктивну відповідальність за їх реалізацію.

У статті визначено засоби і умови, що сприяють формуванню позитивної мотивації старшокласників до сфери фізичної культури, а саме використання процесів інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій і проєктного навчання, технологій здоров'язбереження на уроках фізичної культури; створення позитивної психологічної атмосфери під час уроків, орієнтація на мотивацію успіху на заняттях; оволодіння учнями способами і прийомами організації та проведення